

VA-utbyggnadsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2020-11-04

KSF 2020/355

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	4
1.1.	Bakgrund och syfte.....	4
1.2.	Revidering och uppföljning.....	4
2.	Det kommunala ansvaret.....	5
3.	Planeringsförutsättningar för behovsbedömning av kommunalt avlopp.....	5
3.1.	Huvudmannaskap.....	5
3.2.	Kommunens skyldighet – 6 § LAV.....	5
3.3.	Vad gäller för gemensamhetsanläggningar?.....	6
3.4.	Förutsättningar för små avlopp.....	8
4.	Bedömning av utbyggnadsområden i Höors kommun.....	8
4.1.	Bakgrund.....	8
4.2.	Förnyad behovsanalys.....	8
5.	Utbyggnadsområden.....	11
5.1.	Områdesbeskrivning Jularp/ Sjunnerup.....	13
5.2.	Områdesbeskrivning Broslätt.....	14
5.3.	Områdesbeskrivning Bokeslund/Bokeshall/Klevahill.....	15
5.4.	Områdesbeskrivning Karlarp.....	16
5.5.	Områdesbeskrivning Lilla Holma.....	17
5.6.	Områdesbeskrivning Wrangelsborg.....	18
5.7.	Bevakningsområde Rolsberga.....	18
5.8.	Bevakningsområde Hanninge Ry V.....	19
5.9.	Bevakningsområde Spångahus.....	19
6.	Hantering i väntan på kommunalt avlopp.....	19
6.1.	Riktlinjer i bygglovshantering.....	19
6.2.	Ansökningsärenden för enskilda avlopp i andra fall.....	20
6.3.	Inlösen av onyttiggjord anläggning.....	20
	Ordlista.....	21

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

Detta dokument är en del av vatten- och avloppsplan (VA-plan) för Höors kommun och är ett planeringsunderlag för hur vatten- och avloppsförsörjningen ska lösas i kommunen utanför befintligt kommunalt verksamhetsområde.

VA-planen består av följande tre delar:

1. VA-strategi

Dokumentet innehåller strategier, mål och åtgärdsplan för leveranssäkerhet, va-planering, kommunikation, hushållning med energi, vattentillgång, va-anläggningens status och driftstabilitet.

2. VA-utbyggnadsplan

Åtgärdsplan för va-utbyggnad.

3. Tillsyn av små avlopp

Riktlinjer för små avlopp.

Genom denna översyn av kommunens VA-system, både allmänt och enskilt, avser kommunen att lättare kunna prioritera bland åtgärder för att på så sätt bidra till minskad belastning på vattenförekomsterna i kommunen.

Åtgärdsplanen ska vara ett planeringsunderlag för budgetarbetet och investeringsplanering för kommunens VA-verksamhet och miljötillsynsverksamhet.

1.2. Revidering och uppföljning

VA-utbyggnadsplanen ska visa på ett långsiktigt behov samtidigt som planeringen för den närmaste tiden behöver vara realistisk och ska kunna hanteras och genomföras på ett hållbart sätt. De tidsangivelser som finns i utbyggnadsplanen ska ses som preliminära – särskilt för områden som ligger långt fram i tiden.

De åtgärder som ligger närmast i tiden finns med i åtgärdsplanen i VA-strategin.

2. Det kommunala ansvaret

En långsiktig VA-planering är en förutsättning för samhällsutvecklingen och det är ett gemensamt ansvar som ligger på kommunens funktioner för planläggning, miljötillsyn och VA-huvudmannaskap.

Ett samhälle behöver en säker och trygg vattenförsörjning och avloppshantering för befolkningen oavsett om det sker samlat i en allmän anläggning eller genom mer spritt genom enskilda anläggningar. När bebyggelsen ligger tätt klarar de enskilda fastigheterna inte att själva tillgodose behovet utan det uppstår ett behov av en allmän VA-försörjning. Tillgång till rent vatten är en förutsättning för samhällets välmående och för att vi ska ha kvar ett rent vatten behöver det efter användning renas från gödande ämnen och andra förorenande oönskade ämnen innan det släpps tillbaka till naturen.

Därför finns det krav på att det ska finnas fungerande vatten och avlopp för att få bygglov, krav på tillstånd för att anlägga enskilda avlopp och särskilda krav på kommunens reningsverk, olika stränga beroende på storlek på reningsverket. Normalt sett har ett reningsverk bättre rening per hushåll ju större det är.

3. Planeringsförutsättningar för behovsbedömning av kommunalt avlopp

3.1. Huvudmannaskap

En allmän VA-anläggning är en VA-anläggning som kommunen har ett rättsligt inflytande över, dvs *kommunalt huvudmannaskap*. VA-huvudmannen är den som bygger ut och förvaltar den allmänna anläggningen. Huvudmannen styrs framförallt av lag (2006:7) om allmänna vattentjänster (LAV). En enskild anläggning kan vara en VA-anläggning för ett hushåll, eller förse flera med VA-försörjning genom en gemensamhetsanläggning (GA) som förvaltas genom en samfällighetsförening. Båda formerna utgör ett *enskilt huvudmannaskap*. Dessa regleras framförallt av miljöbalken (MB) och anläggningslagen (AL).

3.2. Kommunens skyldighet – 6 § LAV

LAV reglerar när kommunen har en skyldighet att ordna kommunalt vatten och avlopp.

6 § Lagen om allmänna vattentjänster reglerar när kommunens ansvar inträder

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA- anläggning.

Kommunens skyldighet inträder när det finns ett behov av hälsoskäl och/eller miljöskäl. I praktiken kan det vara i områden där husen ligger så tätt att avloppen riskerar att förorena de egna vattentäkterna (hälsoskäl) eller att den totala miljöbelastningen från avloppen i en bebyggelsegrupp blir för stor för den aktuella recipienten (grundvatten, vattendrag eller sjö). Enligt

rättspraxis infaller det här behovet normalt sett när fler än 20-30 hus ligger något sänat. Men även områden med färre hus kan ha ett behov enligt 6 § LAV.

Regeringen beslutade den 11 maj 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över kommunens skyldighet att ordna vattentjänster enligt 6 § LAV och att öka åtgärdstakten för enskilda avlopp. Betänkandet redovisades till regeringen i maj 2018.

I utredningens betänkande föreslås behovet av en central tillsynsvägledande myndighet för tillämpningen av 6 § LAV och förslag ges på vilken myndighet som kan vara lämplig. Vidare föreslås kostnadseffektiva styrmedel som ökar åtgärdstakten för små avlopp och återvinning av näringsämnen.

Förslag på ändringar i vattentjänstlagen bestod bl. a. om följande:

- Möjligheterna att på annat sätt erhålla motsvarande skydd för hälsa och miljö än en kommunal anslutning ska bedömas. (Det ska inte enbart vara antal hus som ska bedömas utan kan vattentjänsterna lösas på ett tillfredställande sätt ska det vara möjligt).
- För varje kommun ska det finnas en plan för hur kommunen avser att uppfylla § 6 LAV (detta har funnits i åtgärdsprogrammet för vattenförvaltningen – men föreslås bli tvingande).
- Det föreslås även förändringar i kravet på samråd och utställning av planen.

Inga lagändringar har dock beslutats.

3.3. Vad gäller för gemensamhetsanläggningar?

Grunden i vattentjänstlagen är att kommunen alltid ska ha rådighet över anläggningen inom kommunalt verksamhetsområde, vilket innebär att gemensamhetsanläggningar inte kan ingå i ett beslutat verksamhetsområde. Gemensamhetsanläggningar kan vara avtalsanslutna till den allmänna anläggningen eller ha en egen reningsanläggning.

- Ansökan om förrättning görs hos Lantmäteriet.
- En förrättning enligt anläggningslagen sker på frivillig grund och ansökan om en sådan förrättning kan endast ske av ingående fastighetsägare, dvs kommunen kan inte ansöka om förrättning.
- Kommunen kan aldrig som tillsynsmyndighet enligt miljöbalken tvinga fastighetsägare att ingå i en gemensamhetsanläggning.
- Kommunen kan aldrig heller avtala bort sin skyldighet enligt 6 § LAV. Det innebär i praktiken att ingående fastigheter när som helst kan ansöka om att kommunen ska ta över anläggningen eller att de vill ingå i det kommunala verksamhetsområdet istället.
- Kommunen som VA-huvudman är inte skyldig att ta över en befintlig gemensamhetsanläggning.
- Kommunen eller VA-huvudmannen kan inte kräva särskild teknisk standard på anläggningen. Det innebär i praktiken att de ingående fastighetsägarna kan riskera att behöva betala dubbelt om samfällighetsföreningen skulle tröttna på att ta hand om administrationen och förvaltningen av ledningsnätet och om kommunen i efterhand behöver bygga ut enligt branschstandard. Det går såklart komma överens på annat sätt än kravställande om utförande enligt samma standard som kommunen.
- För VA-huvudmannen finns endast en juridisk motpart, dvs samfällighetsföreningen och därmed endast en förbindelsepunkt. Det innebär att samfällighetsföreningen själv behöver

- ombesörja uppsättning av egna vattenmätare, sköta debitering av avgifter, ombesörja provtagning och egenkontroll och ombesörja underhåll av ledningsnätet.
- Samfällighetsföreningen bör också ta ut avgifter för att klara det framtida underhållet.

Samfälligheten eller enskilda fastighetsägare kan när som helst anmäla till länsstyrelsen att man vill ingå i det kommunala verksamhetsområdet istället, och länsstyrelsen kan förelägga kommunen att ordna kommunalt VA i området, trots att det finns en gemensamhetsanläggning.

En lösning med gemensamhetsanläggningar i områden som är utpekade som 6 §-områden innebär således en ekonomisk risk både för den enskilda fastighetsägaren och för kommunen. Eftersom kravet kvarstår behöver kommunen också ta detta i beaktande vid utveckling av befintlig VA-anläggning.

Ofta kan det vara lämpligt att ordna avloppshanteringen gemensamt i områden som inte utgör ett 6 §-område. När det rör sig om bebyggelsegrupper upp till 15-20 hushåll, som inte ligger i anslutning till ett utpekat utbyggnadsområde eller ingår i ett kan gemensamhetsanläggningar mycket väl vara en lämplig ägandeform. Belastningen på miljön blir mindre och kostnaden kan i vissa fall bli mindre när man delar på den.

Det kräver dock att det finns intresse hos fastighetsägarna själva och att det finns ett incitament till att åtgärda det befintliga avloppet. Incitamentet kommer ofta från kommunens tillsynsmyndighet som kan ha förelagt fastighetsägaren om att åtgärda avloppet. Det kan behövas mycket stöd för genomförandet av en gemensamhetsanläggning och det förekommer kommuner som tillhandahåller VA-rådgivning som hjälp för planering och genomförande. Sådan specifik rådgivning för anläggande av gemensamhetsanläggningar utöver det som tillsynsmyndigheten gör inom ramen för tillsynsarbetet kan inte heller VA-avgifterna användas till utan behöver finansieras av skattemedel.

Antal hus i grupp	Dricksvatten	Avlopp
1	Egen brunn	Enskilt avlopp
2-20*	Egen brunn eller GA	Enskilt avlopp eller GA
>20*	Kommunalt	Kommunalt

*bedömning av behov enligt vattentjänstlagen behöver göras. Det ska alltid finnas miljöskäl och/eller hälsoskäl för att bebyggelsegruppen ska utgöra ett s.k. §6-område. Det räcker inte enbart med ett visst antal hus.

3.4. Förutsättningar för små avlopp

Vid anläggande av små avlopp för ett eller ett fåtal hushåll gäller att en bedömning ska göras utifrån platsen gällande vilken skyddsnivå som ska gälla – antingen normal skyddsnivå eller hög skyddsnivå. Se mer i planen för små avlopp.

4. Bedömning av utbyggnadsområden i Höors kommun

4.1. Bakgrund

Omkring 2010 identifierade kommunen ett behov av att se över områden med samlad bebyggelse där spillvatten togs omhand i enskilda avlopp. Statligt LOVA- bidrag söktes i syfte att utreda behov av utbyggnad av kommuns allmänna VA-anläggning. Förprojektering genomfördes 2013 för ett antal områden vilket sedan har legat till grund för den VA-utbyggnadsplan som antogs 2015-10-26.

I samband med detta påbörjade också Länsstyrelsen ett tillsynsprojekt i syfte att följa upp hur väl kommunerna uppfyller kraven i 6 § LAV. Tillsynen i Höors kommun resulterade i ett beslut där områden med ett behov av VA-utbyggnad pekades ut. Områdena delades in i Prio 1 och Prio 2 – områden, där prio 1-områdena bedömdes vara sådana områden där kommunen har en skyldighet att bygga ut den allmänna VA-anläggningen. Prio 2 –områdena betraktades som bevakningsområden, dvs beroende på bebyggelseutvecklingen i områdena kan det bli krav på allmänt VA.

Fram till 2019 har allmänt VA byggts ut till 237 fastigheter i Norra Jularp, Ormanäs, Sätofta Hed och Maglasäte.

4.2. Förnyad behovsanalys

Under de senaste åren har praxis och bedömningskriterier ändras något och med anledning av det har en förnyad behovsanalys genomförts. För analysen gjordes en analys i GIS (geografiskt informationssystem) som konsultbolaget WSP utförde på uppdrag av Höors kommun. Bedömning har gjorts utifrån påverkan av miljö kvalitetsnormer avseende fosfor samt utifrån bebyggelsestruktur och miljö och hälsa. Resultatet visar påverkan vid en fullständig permanentning av fastigheterna inom områdena. Analysen har inte tagit hänsyn till den befintliga statusen på de enskilda avloppen.

Dricksvattenförsörjning byggs alltid ut parallellt med spillvattenförsörjning eftersom det blir avsevärt dyrare att bygga ut det i ett senare skede. Har fastighetsägaren ett fullgott vatten kan uppskov av betalning av anläggningsavgift för den delen begäras för tre år i taget mot uppvisande av godkänt vattenprov.

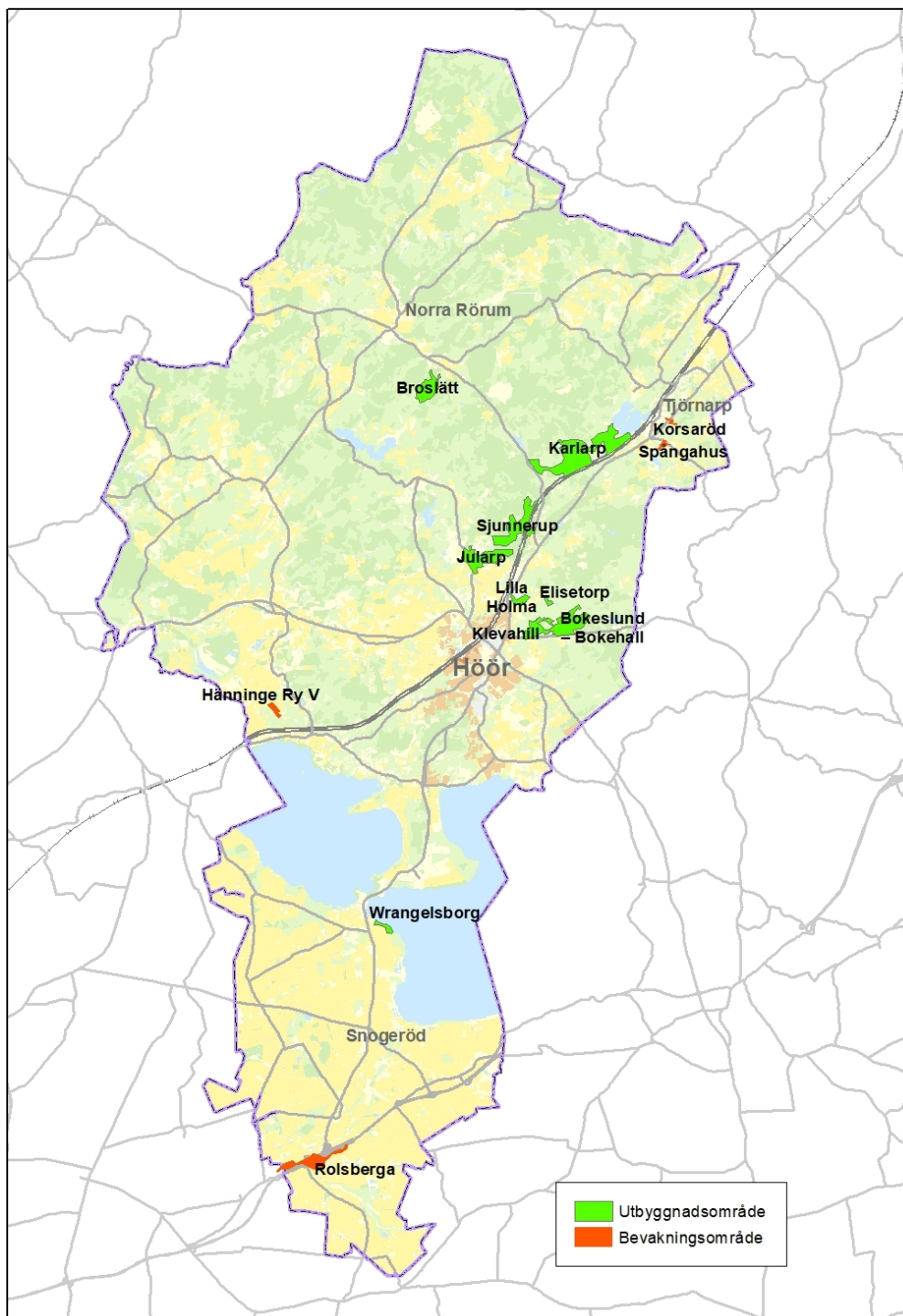
Då utbyggnaden innebär ökad belastning på reningsverk, vattenverk och ledningsnät har tidplanen behövt samordnas med de åtgärder som behövs för att möjliggöra utbyggnaden. Närmare beskrivning av respektive område finns under avsnitt 5. utbyggnadsområden.

Analysen gav att de områden som framgår av figur 1 respektive tabell 1 har behov av allmän VA-försörjning enligt 6 § LAV.

Område	Preliminärt antal fastigheter	Preliminär tidplan år
Jularp	61	2021-2023
Sjunnerup	88	2022-2024
Holma	25	2021-2022
Bokeslund/Bokeshall	183	2022-2025
Wrangelsborg	11	2026
Broslätt	83	2027 - 2029
Karlarp	180	Efter 2030
Summa	631	

Tabell 1. Bebyggelseområden som bedöms innebära en kommunal skyldighet att bygga ut kommunalt VA i.

De områden som i tidigare utbyggnadsplan fanns med som prio 2-områden har bedömts som områden som fortsatt kan lösas med enskilt VA, med undantag för Rolsberga, Hänninge Ry V och Korsaröd Spångahus. Dessa områden bedöms behöva ytterligare utredningar eller bevakning beroende vad som händer över tid.

Figur 1. Bedömda utbyggnadsområden enligt 6 § LAV inom Höors kommun som ännu inte är utbyggda.

5. Utbyggnadsområden

Bedömning av de befintliga avloppen har gjorts i fyra klasser där gröna avlopp är godkända, gula är tveksamma, röda är icke-godkända avlopp och grå är oinventerade avlopp med oklar status. Av dessa brukar av erfarenhet bara ett fåtal vara godkända.

Vid anläggande av enskilda avlopp görs bedömning om lämplighet på fastigheterna för varje enskilt fall.

Kärrtorv och urberg är ej lämpliga jordarter vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar.

I bedömningen av tidsplanen för respektive område har det tagits hänsyn till status på de enskilda avloppen och om det möjligt att åtgärda dem istället för kommunal utbyggnad. Tidplanen kan komma att ändras om de enskilda avloppen åtgärdas och ska ses som preliminära. Tidplanen är också mer preliminär ju längre fram i tiden man kommer. Det innebär att det kan komma att ställas krav på enskilda avlopp även inom områden som planeras att byggas ut längre fram i tiden.

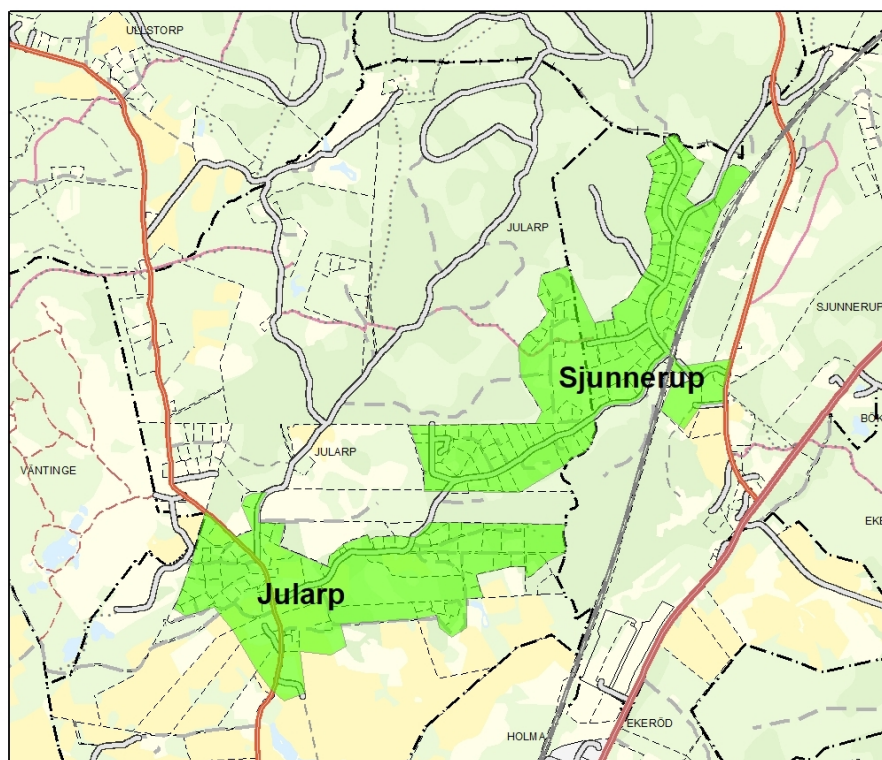
Avgränsningen av respektive område ska ses som preliminär och bestäms i samband med att projektet startas upp.

Så här går det till:

1. Området finns beslutat i **utbyggnadsplanen** och det finns en preliminär avgränsning av området.
2. **Information** om att Mittskåne Vatten börjar arbeta med området går ut till fastighetsägarna inom området.
3. **Projektering** påbörjas. I samband med projektering undersöks möjligheterna och hur anslutning ska ske i praktiken och det finns möjlighet att göra justeringar i avgränsningen av utbyggnadsområdet. Ibland kan det bli aktuellt med en avtalsanslutning istället om din fastighet inte ligger tillräckligt nära för att det ska bli ett så kallat större sammanhang. Projektören behöver också få information om var dina anslutningar till huset finns.
4. **Ny information går ut till fastighetsägare.** Brevledes eller via informationsmöte.
5. **Beslut om verksamhetsområde.** Beslutsärendet tas fram i samband eller efter att projektering har gjorts för att kunna göra eventuella justeringar. Det brukar dock finnas relativt små möjligheter om det inte gäller hus som ligger i utkanten av området.
6. Ofta behöver Mittskåne Vatten ansöka om **ledningsrätt** för de ledningar som ska förse fastigheterna med vatten och ta emot spillvattnet. Ledningsrättsärenden tar ofta lite tid och det behöver finnas ett beslut om verksamhetsområde. Det kan också vara andra beslut som behöver inväntas såsom dispens från biotopskydd eller om arkeologi.
7. **Upphandling av entreprenaden** görs.
8. **Entreprenaden startas.**
9. Entreprenaden **slutbesiktigad och godkänd.**
10. Mittskåne Vatten meddelar fastighetsägare om ny **förbindelsepunkt** för VA-tjänster och **fakturerar anläggningsavgift.**
11. **Driftsättning.** Fastighetsägare utför de åtgärder som krävs inom den egna fastigheten för anslutning. Efter fastighetsägare har betalt anläggningsavgiften driftsätter Mittskåne Vatten vid förbindelsepunkt. Om LTA-system byggts sker det vid själva pumpen, först när fastighetsägare utfört sina åtaganden inom fastigheten såsom anslutning VA och el etc.
12. **Nu är allt klart** och du är nu kund hos Mittskåne Vatten.

5.1. Områdesbeskrivning Jularp/ Sjunnerup

Preliminärt antal fastigheter: 14,9

Bedömning av påverkan på MKN för fosfor: relativt låg

Status vattenförsörjning: Mestadels enskilda brunnar – några har lämnat besked om att de har dålig vattenkvalitet i brunnarna.

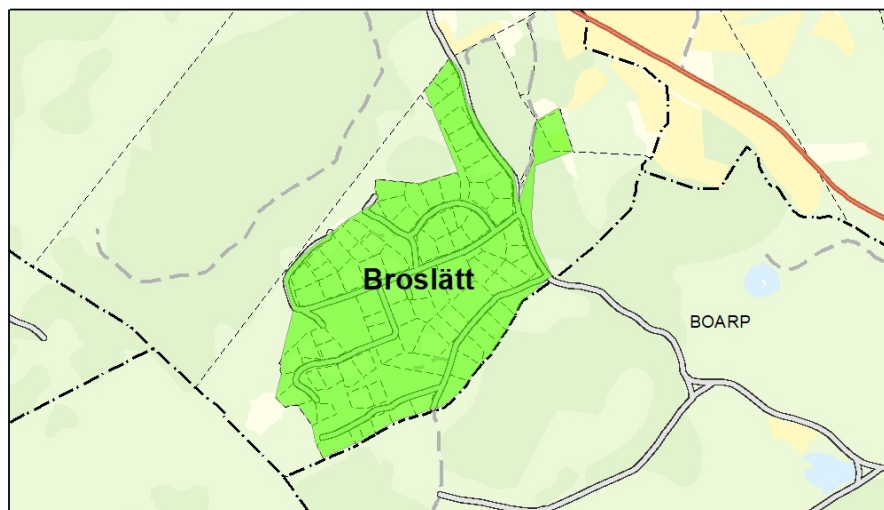
Bedömning av status enskilda avlopp: Behov av nya avloppsanläggningar inom området. Många röda avlopp som ej uppfyller dagens krav om rening av avloppsvatten. En del gråa avlopp utan status samt en del gröna avlopp vilka bedöms uppfylla dagens krav.

Förutsättningar för åtgärdande av enskilda avlopp: Sandig- och kullig morän samt isälvsediment är lättgenomsläppliga material där förekomsten av stenar kan bidra till hög infiltrationshastighet. Det innebär en risk avseende på hälsoskydd då uppehållstiden blir för kort för att smittämnen i avloppsvattnet ska hinna reduceras innan avloppsvattnet når grundvattnet. Anläggande av enskilda avloppsanläggningar är möjligt i jordarten men den täta bebyggelsen kan innebära förhöjd risk avseende på hälsoskydd och därmed på vattentäkter.

Bedömning utifrån teknik och kapacitet: Bedömning görs att området kan byggas ut och kopplas till befintligt system. Efter utbyggnad av ny överföringsledning till Ormanäs från Maglehills nya exploateringsområde kan en omkoppling göras i systemet så att spillvattensystemet inom tätorten kan avlastas. Projektering sker för hela området, men utbyggnad sker i två etapper.

Bedömning: Området har ett behov enligt 6 § LAV och att utbyggnad av kommunalt avlopp behöver ske snarast utifrån både miljö och främst hälsoskäl. Svårigheten att anlägga fullvärdiga enskilda avlopp utan att riskera dricksvattentäkterna gör att området bör prioriteras.

5.2. Områdesbeskrivning Broslätt

Preliminärt antal fastigheter: 83

Bedömning av påverkan på MKN för fosfor: Måttlig

Status vattenförsörjning: Enskilda brunnar samt gemensamhetsanläggningar för dricksvatten.

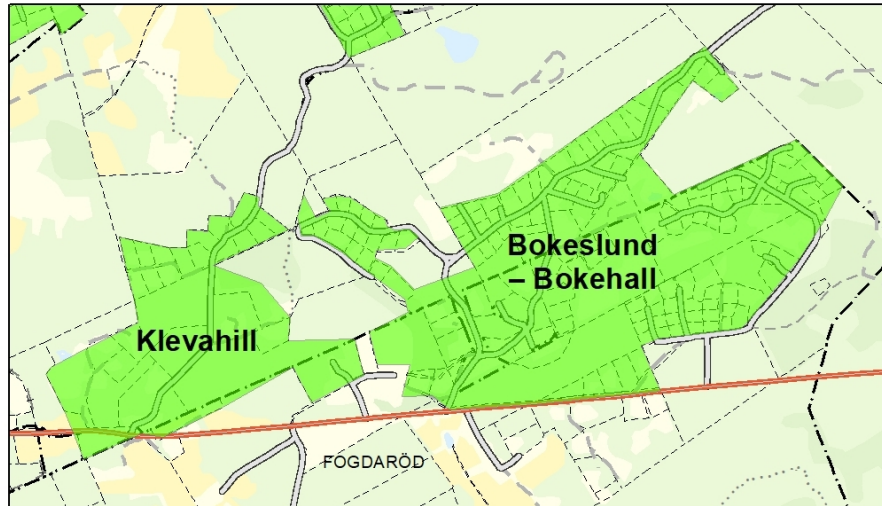
Bedömning av status enskilda avlopp: Behov av nya avloppsanläggningar inom området. Många röda avlopp som ej uppfyller dagens krav. En del gula avloppsanläggningar där enklare åtgärder måste genomföras för att avloppsanläggningen ska uppfylla dagens krav.

Förutsättningar för åtgärdande av enskilda avlopp: Jordarterna inom området består främst av sandig och kullig morän med inslag av silt, urberg och torv. Med tanke på omfattningen av urberg med berg i dagen och torv är förutsättningarna för enskilda avlopp i området generellt dåliga.

Bedömning utifrån teknik och kapacitet: Utbyggnad kan göras tidigast i samband med byggnation av överföringsledning mellan Jularp och Norra Rörum. Med tanke på behovet att förstärka vattenförsörjningen kan tidplanen dock behöva förskjutas längre fram. Överföringsledningen är också beroende av att Maglehillsledningen har kunnat komma till stånd.

Bedömning: Området bedöms ha behov enligt 6 § LAV. Eftersom det kommer att dröja ännu några år innan anslutning kan ordnas så kan det innebära begränsningar i möjligheten att anordna WC inom området för de fastigheter som inte har det idag. Bedömning sker i varje enskilt fall. Anslutning av området är beroende av anläggande av ny överföringsledning och att nedströms områden har anslutits innan.

5.3. Områdesbeskrivning Bokeslund/Bokeshall/Klevahill

Preliminärt antal fastigheter: 183

Bedömning av påverkan på MKN för fosfor: Måttlig

Status vattenförsörjning: Stora delar av området har kommunalt vatten via avtal.

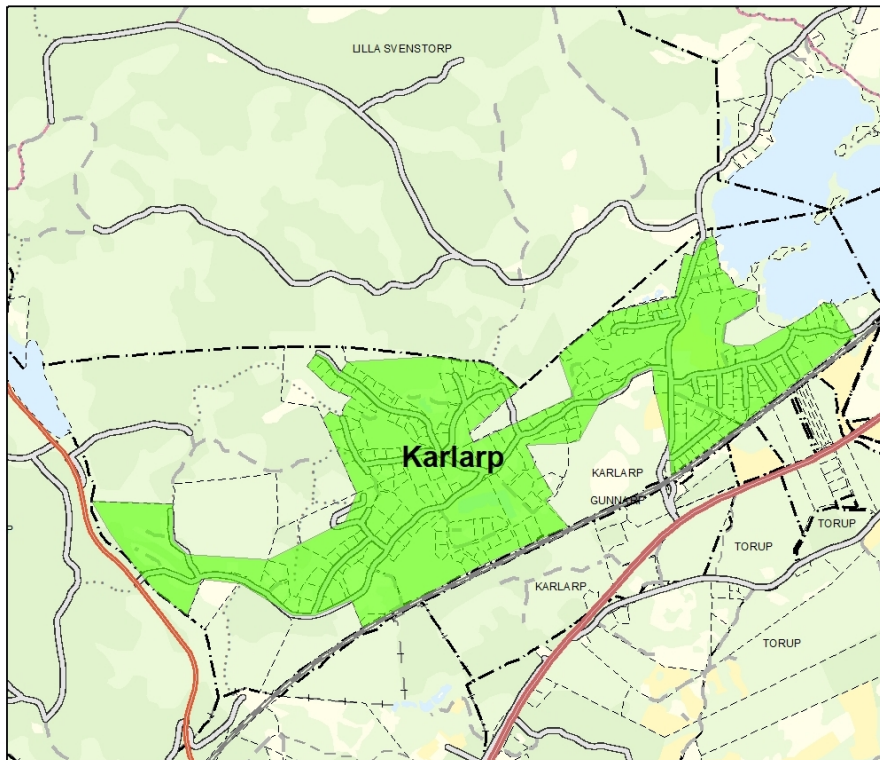
Bedömning av status enskilda avlopp: Behov av nya avloppsanläggningar inom området. Många röda avlopp inom området vilket innebär att flertalet avloppsanläggningar ej uppfyller dagens krav om rening utav avloppsvatten. En del gula avloppsanläggningar där åtgärder måste genomföras för att avloppsanläggningen ska uppfylla dagens krav, samt en del gråa markeringar vilket är avloppsanläggningar utan status.

Förutsättningar för åtgärdande av enskilda avlopp: Jordarten är sandig morän med goda förutsättningar för anläggande av enskilda avlopp när det inte finns egen vattentäkt och den risken är undanröjd.

Bedömning utifrån teknik och kapacitet: Området ligger nära tätorten vilket ger en relativt god kostnadstäckning, förutsatt att det tidigare avtalet kan omförhandlas. Utbyggnaden är oberoende av vattenförsörjningen då området redan är anslutet med dricksvatten. Avtalsfrågan med samfälligheten behöver lösas innan utbyggnad.

Bedömning: Bedömning att området är en kommunal skyldighet enligt 6 § LAV utifrån ett miljöskyddsperspektiv på grund av det stora antalet fastigheter i grupp.

5.4. Områdesbeskrivning Karlarp

Preliminärt antal fastigheter: 180

Bedömning av påverkan på MKN för fosfor: hög

Status vattenförsörjning: Enskild vattenförsörjning.

Bedömning av status enskilda avlopp: Måttligt behov av nya avloppsanläggningar inom området. Mycket gula markeringar avlopp där åtgärder behövs genomföras för att de ska uppfylla dagens krav. En del röda avlopp som ej uppfyller dagens krav och några gråa utan status.

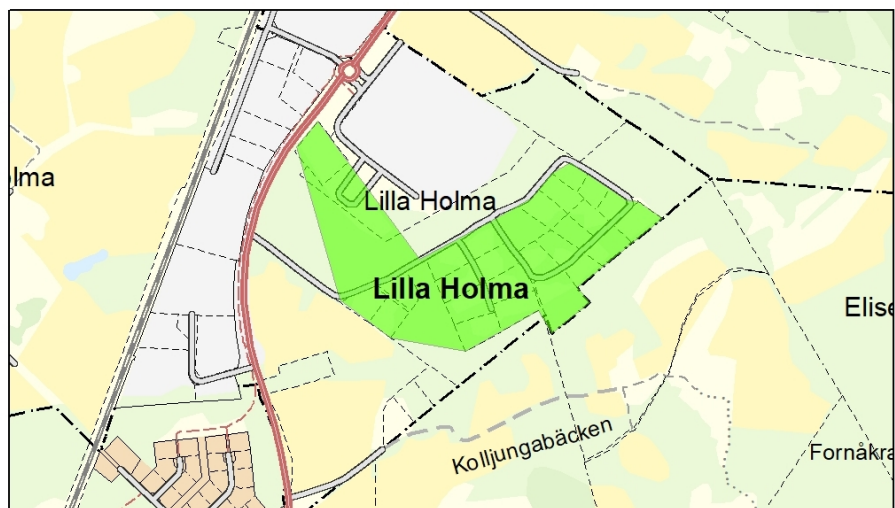
Förutsättningar för åtgärdande av enskilda avlopp: Sandig- och kullig morän samt isälvsediment är lättgenomsläppliga material där förekomsten av stenar kan bidra till hög infiltrationshastighet vilket är en risk avseende på hälsoskydd då uppehållstiden blir för kort för att smittämnen i avloppsvattnet ska hinna reduceras innan avloppsvattnet når grundvattnet. Anläggande av enskilda avloppsanläggningar är möjligt i jordarten men den täta bebyggelsen kan innebära förhöjd risk avseende hälsoskydd.

Bedömning utifrån teknik och kapacitet: Anslutning av området kan ske först när Tjörnarps reningsverk kan anslutas till Ormanäs och beslut om vattenförsörjning har tagits i ett långsiktigt perspektiv. Det innebär att utbyggnad skjuts fram så långt att det är rimligt att de enskilda avloppen kan åtgärdas och att de har en livslängd innan utbyggnad sker. Tidsangivelsen ska därför ses som mycket preliminär och kan komma att skjutas upp ytterligare.

Bedömning: Området bedöms som en kommunal skyldighet enligt 6 § LAV. Dock finns begränsningar i teknisk kapacitet som gör att området måste skjutas på framtiden.

5.5. Områdesbeskrivning Lilla Holma

Preliminärt antal fastigheter: 25

Bedömning av påverkan på MKN för fosfor: Måttlig

Status vattenförsörjning: enskild vattenförsörjning

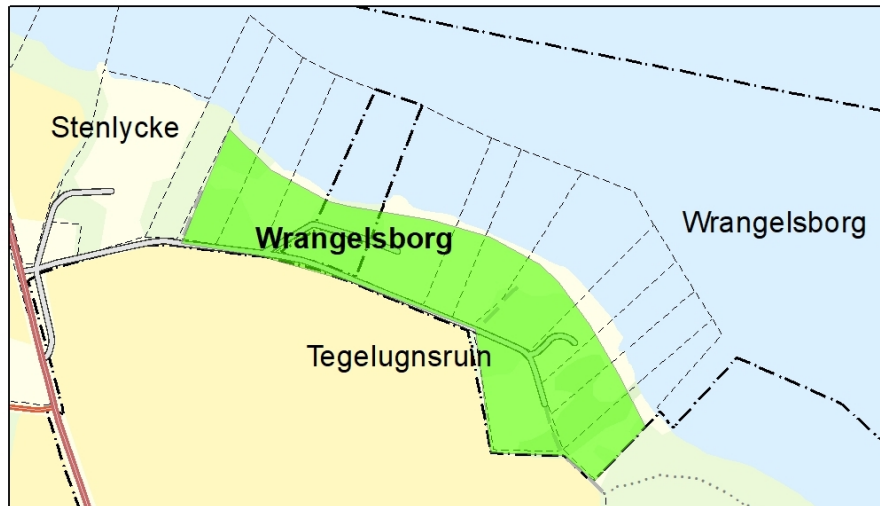
Bedömning av status enskilda avlopp: Behov av nya avloppsanläggningar inom området. Många röda avlopp som ej uppfyller dagens krav, en del gråa markeringar vilket är avloppsanläggningar utan status.

Förutsättningar för åtgärdande av enskilda avlopp: Sandig- och kullig morän samt isälvsediment är lättgenomsläppliga material där förekomsten av stenar kan bidra till hög infiltrationshastighet vilket är en risk avseende hälsoskydd då uppehållstiden blir för kort för att smittämnen i avloppsvattnet ska hinna reduceras innan avloppsvattnet når grundvattnet. Anläggande av enskilda avloppsanläggningar är möjligt i jordarten men den täta bebyggelsen kan innebära förhöjd risk avseende hälsoskydd.

Bedömning utifrån teknik och kapacitet: Tätortsnära läge vilket ger god kostnadstäckning. Området är inte så stort vilket därmed inte påverkar kapaciteten nedströms särskilt mycket. Det gör att utbyggnad kan ske utan att det behöver ta lång tid. Kommunal mark gör också att ärende om ledningsrätt inte behövs inledningsvis. Bör kunna prioriteras.

Bedömning: Området bedöms ha behov enligt 6 § LAV. Med tanke på den täta bebyggelsen finns ett behov både utifrån miljö och hälsoskäl. Det finns möjlighet att ansluta även Elisetorp, men det bör avgöras i samband med avgränsning av verksamhetsområdet.

5.6. Områdesbeskrivning Wrangelsborg

Preliminärt antal fastigheter: 11

Bedömning av påverkan på MKN för fosfor: Låg

Status vattenförsörjning: Kommunalt vatten

Bedömning av status enskilda avlopp: Måttligt behov av nya avloppsanläggningar inom området. Främst gula och gröna avlopp inom området. Gula anläggningar där åtgärder behövs genomföras för att uppfylla dagens krav och gröna anläggningar som uppfyller dagens krav.

Förutsättningar för åtgärdande av enskilda avlopp: Relativt goda

Bedömning utifrån teknik och kapacitet: Utbyggnad med kommunalt avlopp är relativt enkelt, men andra områden prioriteras tills de enskilda avloppen nått längre livslängd, eller att det går att samordna med överföringsledning från Snogeröd till Ormanäs.

Bedömning: Bedöms som ett område med kommunal skyldighet enligt 6 § LAV på grund av närheten till Ringsjön. Avvaktar tills befintliga avlopp har nått full livslängd. Finns eventuella planer på exploateringsområde i anslutning vilket kan göra att tidplanen ändras.

5.7. Bevakningsområde Rolsberga

Bedömning av status enskilda avlopp: Ytterligare inventering krävs för fullständig statusbedömning inom området. Främst gråa avlopp utan status. En del gula där åtgärder behövs genomföras för att uppfylla dagens krav samt några röda avloppsanläggningar som ej uppfyller dagens krav. Ligger nära skyddsvärt vattendrag – Bråån.

Bedömning: Med tanke på att Rolsberga inte är ett utbyggnadsområde i sig, rör sig om ett relativt litet antal hus och det är långt till närmsta möjlighet att ansluta till kommunalt VA bör det utredas närmare vilka möjligheter det finns att anlägga nya enskilda avlopp med hög skyddsnivå.

5.8. Bevakningsområde Hänninge Ry V

Bedömning: Hänninge Ry V är tätbebyggt med små tomter och enskilt VA. Det finns uppenbara svårigheter att långsiktigt lösa vatten och avlopp i området enskilt på ett tillfredsställande sätt. Under sommaren 2018 förekom problem med tillgång och kvalitet på dricksvatten i området. Åtminstone en fastighet hade inget vatten i sin brunn och det var flera som rapporterade otjänligt vatten. Åtminstone ur hälsoskyddssynpunkt bör området beaktas för utbyggnad med kommunalt VA.

5.9. Bevakningsområde Spångahus

Bedömning: Bedömning har gjorts att det är låg risk för hälsa eller miljö i nuläget, men det ligger nära befintligt verksamhetsområde och behov kan uppstå i framtiden.

6. Hantering i väntan på kommunalt avlopp

6.1. Riktlinjer i bygglovshantering

I all bygglovshantering ingår att VA-frågan behöver bedömas och vid behov lösas. Bygglövsansökningarna kan i detta sammanhang klassificeras enligt följande:

1. Ny huvudbyggnad;
2. Större tillbyggnad eller ny komplementbyggnad som påverkar VA-situationen;
3. Övrig byggnation bedöms inte vara relevant att kommentera.

Och

- A. Byggnation i planerat utbyggnadsområde för VA;
- B. Byggnation i nära anslutning till befintligt verksamhetsområde för VA;
- C. Byggnation i nära anslutning till planerat utbyggnadsområde för VA;
- D. Byggnation utanför befintligt eller planerat verksamhetsområde för VA sköts med miljöenheten och kommenteras inte här;
- E. Byggnation inom befintligt verksamhetsområde kommenteras inte heller här.

Vilket ger följande kombinationer:

- 1A. Om det dröjer 0-10 år till planerad anslutning kan temporära lösningar godtas efter godkännande av miljöenheten. En ny huvudbyggnad tar ofta upp till 5 år att uppföra. Om det dröjer mer än 10 år bör en god långsiktig lösning eftersträvas i samråd med miljöenheten.
- 1B. Som utgångspunkt rekommenderas att anslutning till verksamhetsområde görs.
- 1C. Som utgångspunkt rekommenderas att anslutning till verksamhetsområde görs. Se 1A.
- 2A. Se 1A.
- 2B. Se 1B.
- 2C. Se 1C.

Frågan behöver alltid studeras och avgöras i varje enskilt fall då de flesta ärendena är unika och de lokala förutsättningarna i kommunen har stora variationer. Det är dock av stor vikt att upplysa byggherren om de ekonomiska konsekvenserna i varje enskilt fall. I vissa fall kan inte uteslutas att en betydande merkostnad uppkommer för t ex tömning av tankar eller investering i hela system som efter 10 år inte inlöses.

6.2. Ansökningsärenden för enskilda avlopp i andra fall

Ansökan om anläggande av enskilda avlopp kan även förekomma i andra fall. Rör ansökningsärenden ett planerat utbyggnadsområde och det dröjer 0-10 år tills planerad anslutning kan temporära lösningar godtas efter godkännande av miljöenheten. Om det dröjer mer än 10 år tills anslutning planeras bör en god långsiktig lösning eftersträvas i samråd med miljöenheten.

6.3. Inlösen av onyttiggjord anläggning

Om en fastighetsägare anlägger en ny enskild avloppsanläggning inom ett planerat utbyggnadsområde, ersätter Mittskåne Vatten avloppsanläggningen med 10 års avskrivningstid mot uppvisade av kvitto. Om ersättningskraven blir stora, blir kostnadstäckningsgraden lägre för området vilket fördyrar och påverkar på så sätt anläggningstaxan.

Ordlista

Vattenförsörjning	Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.
Dagvatten	Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.
Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll, industrier, serviceanläggningar och dylikt.
Avlopp	Bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning.
Recipient	Den vattenförekomst som slutligen tar emot spillavloppsvattnet eller dagvattnet efter olika grad av rening. Kan vara ytvatten eller grundvatten.
VA-anläggning	En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse. (Den inkluderar t ex vattenverk, reservoarer, pumpstationer, ledningar och reningsverk)
Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande.
VA-kund	En fastighetsägare som är ansluten till den allmänna VA-anläggningen.
VA-huvudman	Den som äger en allmän VA-anläggning. Höors kommun äger VA-anläggningen men har delegerat flera av VA-huvudmannens ansvar till VR-nämnden.
VA-verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Beslutas av kommunfullmäktige.
Vattentäkt	En naturlig sötvattenförekomst som utnyttjas till vattenförsörjning.
Enskild anläggning	En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller spillvattenrening som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.
Gemensamhetsanläggning (GA)	En anläggning för flera fastigheter med enskilt huvudmannaskap som är bildad enligt anläggningslagen med delat ägandeskap.
Personekvivalent (PE)	Anger den genomsnittliga mängd föroreningar i avloppsvatten som en person ger upphov till per dag. Personekvivalent definieras i Sverige som en BOD ₇ -belastning av 70 gram per dygn.